

Takurda-o Burus o wu gene yan-dor Yeso n-me bo-o o-Apisu

Rem-se ro n-me à:

M-zanté 1:1-2

Kiristi un yan-dor ne 1:3—3:21

Hoog-m pu-mo n-me un Kiristi 4:1—6:20

Ur-kom 6:21-24

Ur-gas

¹ Me wu Burus, ko-wan-Tom YesoKiristi,* remen Shir cone kaane. Me no m-gene un ka takurda-o, no hun-ne ye Shir un bo-o o-Apisu, ye ro un dore un Yeso Kiristi hur-ur gaan à.†

² Um konog Shir Tato na, un Wan-Koyan Yeso Kiristi, wu ye'et no ur-ho un gwugwu-mo ur-hur ne.

Shir ya'ag kukt-o na ur-ho rem Yeso Kiristi

³ A bum no Shir, Tato-o Wan-Koyan na, Yeso Kiristi. Wu ya'asu na myet rii-yo ur-bon yo rwuune n-Ton un shir à. Wu un nom kaane remen wu guut kukt-ut na. Wu un nom kaane remen a mossute hi-ut na be-ur gaan un Kiristi ne. ⁴ Rii-yo Shir nomot o-Ton o-dak ne, wu daagu na, remen wu conog na, a waragte kashi un hun-ne komo ba ur-ba'as be-de Shir.

* **Bor-o gaan:1** 1:1 Wu Shir daagne à. † **Bor-o gaan:1** 1:1 Hyen komo: Seng 18:19-21; 19:1.

Remen Shir waste ɔn na ne, ⁵ wu degsu na cin n-ga n-ga bɔ a he m-warag yakar-ye ɔn wu à, remen rii-yo Yeso **Kiristi** nome à. Shir ɔn nom kaane remen kaane wu cone m-nom. ⁶ Remen kaane, yage a bumut Shir bɔ wu kutu na yar-mo ɔn seps-mo ɔn wu à. Wu kututu na yar-mo ɔn wu deen remen yo Wa ɔn wu Yeso nome à, **Wa-wu Shir** ro m-was ne. ⁷ Shir rurug na remen hyo-mo Yeso wuuse da-o wu mare à, komo wu sokste **ba'as**-ut na. Wu ɔn nom kaane remen yar-mo ɔn wu ro deen.‡ ⁸ Komo wu duusutu na myet us-weer, us-nap ne deen, remen ka yar-mo. ⁹ Shir rwo'og na a nep yo ro wukusse ɔn hur-de ɔn wu à, ɔn hoge ɔn rerem-mo ɔn yo wu zongse ɔn **Kiristi** à. ¹⁰ Rii-yo Shir ro ut-zonge wu nomot da-o woo'e à, yo ro wua mosse us-rem kap o-Ton o-dak ne be-ur gaan be-de ɔn ko-Gwomo wangaan. Ka ko-Gwomo-wu ro Yeso **Kiristi**.

¹¹ ɔn bu-o **Kiristi** komo, Shir daagu na a waragte hun-ne ye ɔn wu. Cin ur-takan wu zongse yo ka. Wu wu ro ɔn nom ɔn ko yo ke rii-yo bɔ wu cone à. ¹² Wu ɔn nom kaane remen te§ esste o-saktɔ be-ur **Kiristi**, te bumut Shir remen seps-mo ɔn wu.

¹³ M-moka no ɔn ce no, no hogussute o-nip, ka Ma-to m-Rerem to, to Shir guute no à. Da-o no shere ɔn **Kiristi** à, wu muuttu no ye ma ɔn wu ɔn 'ya ɔn no **Kukt-o Shir**, o wu este ut-ma cin n-ga à. ¹⁴ **Kukt-o Shir** o rwuntute na cas unze Shir a 'ye na rii-yo wu swore o-nu à, yo rwo'og na m-nap kanɛ ɔn co Shir a gu ye ro ye ma ɔn

‡ **Bɔr-o gaan:7** 1:7 Hyen komo: Koro 1:14. § **Bɔr-o gaan:12** 1:12 te = Yahuda-ne.

wu à. Yo ka komo remen bongon-de un seps-mo un wu o.

Kon-us Burus

¹⁵ Remen kaane kap yo Shir nome à, me un kon-se Shir rem no. Cin da-o um hoge sher-m no be-ur Yeso Wan-Koyan à un was-m no ne be-de un **yan-dor Yeso** à, ¹⁶ koyanda me un bongon-de Shir rem no. Me no m-baks da-o un kon-us re be-de Shir. ¹⁷ Me us-kon be-de Shir ye un Wan-Koyan na, Yeso **Kiristi**. Wu ro Tato na wan-caari-mo m-seps. Me us-kon be-de Shir wu 'ye no kukto-o us-nap, bo yish no he m-upse à, remen no nept wu ur-bon ne. ¹⁸ Me us-kon Shir tiksh hur-ut no, no hyenet nip-o rwuune be-de un wu à remen no nept ka sakto-o wu swore o-nu da-o wu dagnu no à. Komo no nept unze seps-mo Shir ro ut-moor ne o wu surte o-nu wua 'ye hun-ne ye un wu à. ¹⁹ Me us-kon komo no nept beeb-de un wu jiište kap, de ro na m-gu ye shere be-de un wu à. Ka beeb-de ro be-ur na à gaan-to, ²⁰ un de 'yonse **Kiristi** ne ut-marimar à. Komo Shir rwo'uru wu un be-de jiiše m-sek à n-Ton shir.* ²¹ **Kiristi** ro un gwomo-to un gwomo-ne, ur-beeb ne m-'wons ne ut-gwomo ne. Wu ro ur-jin ne de arge ko de ke jin-de à de a he m-aag à, ba un hon m-moka cot à, har da-o roone à. ²² Shir ya'ag **Kiristi** ut-gwomo to un ko yo ke rii-yo. Shir rwo'uru wu co-o un kap **yan-dor Yeso**.† ²³ Yan-dor Yeso ye ro untun wur-o **Kiristi**. Yan-dor ro un kum un

* **Bor-o gaan:20** 1:20 Hyen komo: Bong 110:1. † **Bor-o gaan:22** 1:22 Hyen komo: Bong 8:6.

beeb-de un ye be-de wu. **Kiristi** ro un nom us-rem n-me un na, untun bo wu nome us-rem un beeb-de un wu un hono o-dak à.‡

Bor-us yoor

Shir guug na remen yar-mo un wu

¹ N-ga da-o no ro sherge un **Kiristi** á, untun margan-ne no ro'e un bu-yo no ro ur-she'et à, remen no nomote Shir koob-de o-dorotte ut-**ba'as** ne. ² Ka da-o no un nom un rem-se un ba ur-bon se hun-ne ye nape Shir á ro m-nom à. No o-dorotte o un **ko-Gwomo-wu un ya-ut-kot** wu ro ut-gwomo to un ya-ut-yage to un Shir be-to n-ton à. Ka **ko-Gwomo-wu un ya-ut-kot** wu ro m-moka m-senge wu garamsute hun-ne ye ro un nome un Shir koob-de o-dorotte à. ³ Myet un na ne kaane a ro'e n-ga, a ro un nom un yo a cone à. A un nom un yo hur-ut na un wur-ut na ne zee a nom, yo ro ba ur-bon à. A un mat na **ur-ba'as** ne. Ryaab-se Shir ro un hi-ut na untun bo ko wu ke ro à.

⁴ Amba remen Shir waste un na ne deen komo 'won-de un wu ro deen o rwo'e, ⁵ da-o a ro untun margan-ne remen ba'as-ut na à, Shir ya'ag na hoog pu-o bo wu 'yonse **Kiristi** ut-marimar un hoog pu-o ne à. Wu guug na remen yar-mo un wu cot.* ⁶ Komo Shir 'yonste na ut-marimar mosse un **Kiristi** ne. Komo wu she'esse na n-Ton o-shir be-ur gaan un Yeso **Kiristi** ne. ⁷ Wu

‡ **Bor-o gaan:23** 1:22-23 Hyen komo: Koro 1:18.

* **Bor-us yoor:5** 2:1-5 Hyen komo: Koro 2:13.

un kutu na yar-mo un wu un bu-yo ur-'won be-ur Yeso **Kiristi**, remen hoog-mo roone à hun-ne nept yar-mo un wu ro deen mo jiište ko yo ke rii-yo komo. ⁸ Wu un gu no ba remen rii-yo ur-bon yo no nome á, amba remen yar-mo Shir. Komo wu un nom kááne remen no shereg un yo Yeso nome à, ba remen hi un no á, yar-mo Shir mo. ⁹ Shir un gu no ba remen senge-m no mo ur-bon mo no nome á, remen kaane, yatt-wu he uk o-cin wu bumut hi un de un wu á. ¹⁰ Na nom-mo Shir mo. Wu un nom na pu-ye un Yeso **Kiristi**, remen a nomot rem-se ur-bon se wu zongse cin n-ga à.

Kiristi gamag hi-to un hun-ne kap

¹¹ Remen kaane, baks no bo no ro n-ga à, no **Yahuda**-ne ye un mat-o no á. **Yahuda**-ne ye a ko'e à, ro no m-aag "Yan-ba-ur-ko." Ka ko-de de o-wur de, de a m-nom ut-kom to un hun-ne à, ba ko-de ur-hur á. ¹² Baks no ka da-o no ro nak **Kiristi** á. No rott ur-con be-de un hun-ne ye Shir á. No n-me be-de un ka swor nu-o Shir nome hun-ne un ye un wu **Isra**-ne á. Kaane no ro temb un ka hono o-dak o ba o-saktō komo no nap Shir á. ¹³ N-ga no ro nomog m-pupa un Shir ne, amba m-moka bo no mosse ur-hi un Yeso **Kiristi** ne à, Shir hantutu no yow yow un wu ne. Wu un nom yo ka un bu-yo un hyó-mo†**Kiristi** wuuse rem no à. ¹⁴ **Kiristi** hantute she'et-de un gwugwu-mo ur-hur be-ur na **Yahuda**-ne un ye ro **Yahuda**-ne á. Bo ye m-she'et untun hun-ne gaan à, ba ye un wonge un or un ye ne, to wongsu ye à,

† **Bor-us yoor:13** 2:13 hyó-mo un Kiristi = mar-mo un Kiristi.

Shir dossussute ka yo woongsu ye à un mar-m **Kiristi** o-kan. ¹⁵ **Karamsa**-to un **Yahuda**-ne ro ut-moor ne, amba mar-m **Kiristi** kapste to. Wu un nom yo ka remen wu mossute **Yahuda**-ne un ye ro **Yahuda**-ne ne á be-de un wu. Ye waragte ragaan, un kaane **Yahuda**-ne un ye ro **Yahuda**-ne á hongé un or un ye ne ne. ‡ ¹⁶ Un mar-mo un wu n-ton o-kan, wu mossute **Yahuda**-ne un ye ro **Yahuda**-ne á be-ur gaan. Komo wu hongsu ye un Shir ne. Bɔ un kaane ye do yage un or un ye ne komo á. § ¹⁷ **Kiristi** haante wu ko'ote **Ma-to m-Rerem** to ro m-hante gwugwu-mo ur-hur be-ur no ye nome m-pupa* un Shir ne à, m-gwugwu be-de un ye ro yow yow† à. ‡ ¹⁸ Rem **Kiristi**, a hoks m-ha myet-m na (**Yahuda**-ne un ye ro **Yahuda**-ne á) be-de un Shir Tato na un bu-yo un **Kukt-o Shir** gaan.

Kiristi muute na ragaan

¹⁹ Remen kaane, m-moka no ye ro **Yahuda**-ne á no kus hamat-ne komo á, amba no waragte ragaan un hun-ne ye Shir ne. Komo m-moka no waragte hun-ne ye un den-o Shir. ²⁰ A un sher no un shi'it-de **yan-Tom Yeso**, un **yan-Rwor un Ma-to Shir** ne. **Yeso Kiristi** un hi un de un wu, wu ro ka ta'ar-o o-kwunt o a meete ka hur-o à. ²¹ Wu wu bope ka hur-o be-ur gaan. Wu mossute ka hur-o waragte caari-o Pyo-o ba m-kukop, remen Wan-Koyan she'ete n-me. ²² Remen a mossute

‡ **Bɔr-ɔs yoor:15** 2:15 Hyen komo: Koro 2:14. § **Bɔr-ɔs yoor:16** 2:16 Hyen komo: Koro 1:20. * **Bɔr-ɔs yoor:17** 2:17 m-pupa = Yahuda-ne á. † **Bɔr-ɔs yoor:17** 2:17 ye ro yow yow = Yahuda-ne. ‡ **Bɔr-ɔs yoor:17** 2:17 Hyen komo: Isha 57:19.

un **Kiristi** ne, a m-ma nō mōsse un ye ken ye ne remen nō waragte o-hur be-de Shir rō ur-she'et à un Kukt-o un wu.

Bor-us tet

Burus rurute ye rō Yahuda ne á
Ma-to m-Rerem

¹ Remen kaane, me, Burus, um rō un kon-se Shir rem nō. Me ke'o remen me m-nome un Yeso **Kiristi** m-guw, un bu-yo un ko'ot un ma-ut Yeso be-ur nō ye rō **Yahuda**-ne á. ² Um nepste nō hogute unze Shir ya'astu me senge-mo un ko'ot un ma-ut Yeso remen gwu nō. Wu un ya'as me ka senge-mo remen yar-mo un wu. ³ Shir ye hante um nept zonge-to wu nome un hur-de un wu à, un cow-yo ut-hyangan. Um ro gensutu nō ka ma-to kut. ⁴ Da-o nō karunte yo um genbe nō à, nōa nep unze um nepste zonge-to Shir mōsse un **Kiristi** ne. ⁵ N-ga, Shir kute hun-ne ye un ka da-o ka zonge-to wu nome á. Amba m-mōka wu kutusute **yan-Tom Yeso**, un yan-Rwor un ma-to un wu ne un bu-yo un **Kukt-o Shir**. ⁶ Yo Shir wuke à yo rō: be-de un rwor un **Ma-to m-Rerem** to ma **Kiristi** Yeso, ye rō **Yahuda**-ne á, **yan-dor Yeso** yea kum ur-gwuug hond hond un te ne **Yahuda**-ne. Nō un te ne a waragte untun hun-ne gaan. Nō ye rō **Yahuda**-ne á nō rō un de ma nō gwuug-de ne de ka yo Shir suru na o-nu un bu-o Yeso **Kiristi** à.*

⁷ Remen yar-mo Shir, wu ya'astu me kà senge-mo, um waragte ko-guw, wan-ko'ot un ma-ut

* **Bor-us tet:6** 3:4-6 Hyen komo: Koro 1:26-27.

Yeso, bɔ wu rwo'e beeb-de un wu be un de à.
⁸ Mɛ bo'os um es be-de un kap hun-ne ye Shir á. Amba myet un kaane ne, Shir ya'ag mɛ senge-mo un ko'ot un ma-ut Yeso be-de un ye ro **Yahuda**-ne á, **Ma-to m-Rerem**, un **Kiristi**. Ka **Ma-to m-Rerem** to aragte nap-se un net. ⁹ Komo remen um rurute hun-ne myet, bɔ Shir ro m-nekette un ka zonge-to ro wukusse à, hak-ɔs hak yo ro wukusse be-de un wu. Wu wu nome rii kap à.
¹⁰ Yo Shir cone à yo ro: **yan-dor Yeso**, ye ko'ot nap-se Shir, se aragte ɔs-nap myet. M-moka, ye rure kap ya-ut-gwomo un ya-ur-beeb ne un be-to n-ton. ¹¹ Rii-yo Shir nomot hono o-dak, wu zongsute unze **yan-dor Yeso** a nom kaane. Komo wu nomog kaane un beeb-ur **Kiristi** Yeso, Wan-Koyan na. ¹² Remen a shereg un **Kiristi**, komo a mossute ut-hi un wu ne, a kum cow-yo m-ha be-de Shir un jaab ne ba o-gyer. ¹³ Mɛ no m-kon, hakkure, no naas men-ut no remen koob-de mɛ m-swɔ rem no á, amba 'ku no o-cin un kaane.

Burus konog remen hun-ne ye o-Apisu

¹⁴ Remen kaane, um kwukte be-de Shir Tato na, um konog rem no. ¹⁵ Wu hwone ko yo ke rii-yo un hoog-yo myet n-Ton o-dak ne. ¹⁶ Seps-mo Shir ro ut-moor ne remen hun-ne un wu. Remen kaane, mɛ ɔs-kon bɔ Kukt-o un wu he no m-'ya ur-beeb à, bɔ hur-ut no he nom m-'wons à. ¹⁷ Komo mɛ ɔs-kon se Shir, bɔ **Kiristi** he m-she'et koyanda un hur-ut no remen no shereg un wu à. Mɛ ɔs-kon no cun Shir, un or no ne. Ka con-to a doo no m-'wons. ¹⁸ Remen kaane, mɛ ɔs-kon myet hun-ne ye Shir a hoks m-nap bɔ wu wasse un na ne à. Wu conog na ba ur-ma. Komo

yatt-wu he tɔ hoks m-me'es á remen mɔ rɔ deen.
 19 Komo nɔa nep was-m **Kiristi** mɔ arge be-de m-nap à. Ka da-de a shoos nɔ shi-mɔ un hoog ur-beeb ne rwuun-mɔ be-de Shir.

20 A bum nɔ Shir wu rɔ Wa-ur-Beeb de un nom un rii-yo arge barag-ɔs na à. Wu nom komo rii-yo arge ka yo a kone wu à. Wu un nom kaane un beeb-de un Kukt-o un wu o rɔ un hur-ut na à. 21 Remen kaane, yage na ye rɔ hun-ne ye Shir à, komo ye mosse ur-hi un **Kiristi** Yeso ne à, a bumut nɔ Shir har da-o ba m-ta! **Amin!**

Bɔr-ɔs nass

Mosse ut-hi un Yeso ne

1 Remen kaane, me wu rɔ un kur-o m-ke'et à, remen dor Wan-Koyan à. Me un kon-ɔs nɔ nɔ she'et she'et-de rege hond hond bɔ hun-ne ye Shir rɔ m-she'et à, remen Shir wu daagu nɔ hun-ne ye un wu. 2 Koyanda ma'as nɔ yan-gwegwer-mɔ ur-hi, un 'mɔ ur-hur ne, komo nɔ geeg ut-men un or nɔ ne ne be-de m-was.* 3 Nom nɔ bɔ un yo nɔ he m-hoks à nɔ she'ette Kukt-o gaan un or nɔ ne m-was ne bɔ Kukt-o ya'u nɔ à. 4 Kap na yan-dor wur-o gaan-o, komo **Kukt-o Shir** o-gaan. Kaane komo Shir ya'ag na saktɔ-o gaan rem Yeso. 5 A gem nɔ ut-hi cinda Wan-Koyan gaan wu atte à, sher-m gaan, komo yo'os-de m-hɔ m-gaan un Yeso. 6 Shir gaan-wu, wu rɔ Tato na. Wu rɔ na ut-gwomo myet, wu rɔ m-senge be-ur na, komo wu she'et un hur-ut na myet.

* **Bɔr-ɔs nass:2** 4:2 Hyen komo: Koro 3:12-13.

⁷ Ko wu ke be-ur na a ya'ag wu go un mo ma un wu yar-mo bo **Kiristi** cone à. ⁸ Bo Ma-to Shir zee à,

“Da-o wu da n-ton à,
wu dekuru yan-yage-to un wu, ye wu re ur-
gun à.

Komo wu ya'uru hun-ne m-yar go-ʉs-go.”†

⁹ Da-o Ma-to Shir zee, “Wu daag n-ton à,” yo Ma-to Shir ro m-zee à, yo ro: n-ga **Kiristi** ro heesunte un ka dak-o rii-yo wu deet n-Ton shir. ¹⁰ Ka net-wu haane rwuun-mo n-Ton haan-mo n-dak à, wu ro **Kiristi**. Wu warge n-Ton shir be-de jiishe m-pipir à, remen wu shiit hono o-dak kap. ¹¹ **Kiristi** ya'ase hun-ne m-yar. Wu daaguru:

Ye ken ye, ye warag **yan-Tom Yeso**,

Ye ken ye **yan-Rwor un Ma-to Shir**,

Ye ken ye yan-Rwor un **Ma-to m-Rerem**,

Ye ken ye yan-Gut-de un hun-ne ye Shir, un

Ye ken ye ya-ur-Yoos ne.

¹² Wu un nom kaane remen wu zongsute hun-ne ye Shir bo ye he m-nome un or un ye ne m-guw à, remen **yan-dor Yeso** waragte ur-beeb ne ye bo'ose un dor-o un **Kiristi**. ¹³ Yo wu cone be-ur na myet à, yo ro a mosse ut-hi un bu-yo un sherm na un nap-se un **Wa-wu Shir** har a shiit mat-de un **yan-dor Yeso**. Wu conog kap na yan-dor a gem no ut-hi remen na kap a shereg un **Wa-wu Shir** komo remen na kap a nepse wu. Wu conog kukt-o na warag shiishe untun **Kiristi**. ¹⁴ Ka da-o a warag untun wan-yaar komo á. Yan-yoos-de ut-bo yea hoks na m-raks á, ko ye nom yo a

† **Bor-ʉs nass:8** 4:8 Hyen komo: Bɔng 68:18.

hette m-sher un rii-yo un ba ur-bon á. A warag untun hat-o caari, o jok-ye m-ho ro m-tute ko o ke raag-o n-ton m-ho á. ¹⁵ Otte kaane à jiište, a rur o-nip un bu-yo o-acunde, bo a he m-warag shiishe untun **Kiristi** un ko yo ke rii-yo a m-nom à. Wu ro ko-Gwomo na. ¹⁶ **Kiristi** mossute myet yan-dor ye un wu untun bo 'rwo-us mosse myet dok-to un wur-o un net à. Urege ko de ke dok-de nomog yo depe de nom à, ka da-de o-wur myet o bo'osuru o waraguru m-'wons ne, da-o ko de ke dok-de o-wur de wasse un or un de ne à.‡

Hoog-m pu-mo n-me un Kiristi

¹⁷ Remen kaane, me no m-zee komo me un nak un to-ut no un beeb-de un Wan-Koyan: No she'et untun hun-ne ye nape Shir á. Barag-se un ye myet se o-hwaa se. ¹⁸ Ye nap rem-se Shir á. Ye rott ur-kwukur be-de un hoog pu-o o Shir ya'ase á, remen koob-de un nap-se un ye un cikt-de un ye ne. ¹⁹ Ko ye nom rem-se un ba ur-bon ye un hoge m-'e á. Ye ro un naas o-da o un ye myet un nom un rem-se un ba ur-bon un wur-to un ye bo ye cone m-nom à. Ye un nom un rem-se o-ás o-suub ne, komo ye ro m-ha co un nom un gon ka rem-se.

²⁰ Amba da-o no nape **Kiristi**, a yoosu no, no nom kaane á. ²¹ Um nepste unze no hogute ma-to un wu. Komo a yoosutu no yoos-de o-nip de ma Yeso. ²² Yo a yoosu no à, yo ro yagu no gon she'et-de no ro m-she'et n-ga à. Un ka da-o no ro m-con un nom un myet gon rem-se un ba ur-bon. Ka rem-se ro no m-egusse komo se ro

‡ **Bɔr-ɔs nass:16** 4:16 Hyen komo: Koro 2:19.

ɔn saburse ɔn hoog-m nɔ. § 23 M-moka yagu nɔ **Kukt-o Shir** garamsute she'et-ur nɔ ɔn barag-ɔs nɔ ne. 24 Shir ya'astu nɔ hur-ur pu-de untun de ma ɔn wu. Remen kaane she'et nɔ ur-she'et ɔn bu-yo ɔn ka hur-ur pu-de de, nɔ warag kashi ɔn hun-ne ye o-nip komo ba **ur-ba'as** bɔ Shir cone nɔ warag à.*

Karamsa-o ɔn hoog-m pu-mo

25 Remen kaane, nɔ do nom ut-bo komo á. Amba rurɔ nɔ or nɔ ne o-nip, remen na dok-to ɔn wur-o gaan to.†

26 Urege “nɔ nomog us-ryaab, nɔ yage nɔ nomot **ur-ba'as** á.”‡ Nɔ jar nɔ nom us-ryaab har ho-ur hebe nɔ á. 27 Nɔ ro us-ryaab, nɔ ya'ag o ka **ko-Gwomo-wu ɔn ya-ut-kot** ur-keer wu rakstu nɔ.

28 Net-wu ro ur-hyow à, wu jar wu do hiw ur-hyow komo á. Amba wu kum kashi ɔn rii-yo m-nom yo ɔn kom-to ɔn wu. Kaane wu he m-gu hi ɔn de ɔn wu, wu gu koob-ne komo.

29 Nɔ jar nɔ nome or nɔ ma-to ɔn ba ur-bon á. Amba cep nɔ ma-to he m-do'e or nɔ ne jaab-o ut-men à, remen ye bo'osute m-sher ne be-de Shir remen ma-ut ɔn nɔ. Rwor nɔ ma-to depe à, to he gu ɔn hun-ne à.

§ **Bor-ɔs nass:22** 4:22 Hyen komo: Koro 3:9. * **Bor-ɔs nass:24** 4:24 Hyen komo: Koro 3:10; Taka 1:26. † **Bor-ɔs nass:25** 4:25 Hyen komo: Zeƙa 8:16. ‡ **Bor-ɔs nass:26** 4:26 Hyen komo: Bɔng 4:4 (ut-Girik).

³⁰ Nɔ jar nɔ naas hur-de ʉn **Kukt-o Shir** á. Shir ʉn 'ya nɔ Kukt-o ʉn wʉ ɔ rɔ o-napa ʉnze nɔ hun-ne ye ʉn wʉ ye. Ka **Kukt-o Shir** ɔ ɔa senge ʉr-she'et ʉn hur ʉn nɔ har da-o Shir he nɔ m-rur war war à. ³¹ Yagu nɔ ka rem-se myet:

Tʉk-mo ʉt-men,
 ʉr-shoos ne, ʉn
 Mar-mo ʉs-ryaab ne,
 ʉt-ween ne, ʉn
 Naas-de ʉn hun-ne ne, ʉn
 Kɔ de ke gon she'et-de ba ʉr-bon de ne.

³² ʉn sʉge-de ʉn kaane, hogʉ nɔ 'wɔn-ʉr ɔr nɔ ne, nɔ was ɔr nɔ ne. Soksu nɔ ɔr nɔ ne **ba'as-to** ʉn ye, bɔ Shir soksu nɔ **ba'as-ʉt** nɔ rem **Kiristi** à. §

Bɔr-ʉs taan

Was nɔ ɔr nɔ ne

¹ Dorʉ nɔ bu-yo ʉn Shir remen nɔ rɔ yakar-ye ʉn wʉ, komo wʉ rɔ nɔ m-was deen. ² Con nɔ hun-ne koyanda, ʉntʉn bɔ **Kiristi** conʉ nɔ à. Wʉ marag rem na. Wʉ ya'aste Shir hog-mo ʉn wʉ ʉt-**seke** to m-shi'igin, ʉn nom ʉn kaane wʉ gwʉ'ʉrsʉte Shir ʉr-hur.*

³ Amba remen nɔ ʉn hun-ne ye Shir ye, nɔ jar nɔ nom rem-se ma saa kɔ rii-yo m-'e á, komo nɔ nom o-sʉʉb á. Gɔ ʉn ka **ba'as-to** depe be-de ʉn hun-ne ye Shir á. ⁴ Komo nɔ jar nɔ nom ma-to m-'e kɔ ma-to o-hwaa, kɔ ar-de ʉn ba ʉr-bon á. Otte kaane à, jiishte nɔ senge bongon-de Shir ʉn rii-yo

§ **Bɔr-ʉs nass:32** 4:32 Hyen komo: Koro 3:13. * **Bɔr-ʉs taan:2** 5:2 Hyen komo: Rwʉʉ 29:18; Bɔng 40:6.

wu nɔmɛ à. ⁵ Nap nɔ o-nip unze ko-wa-o-ás, un ko-wan-nɔm un saw-tɔ m-'e ne, un ko-wa-o-suub ne, ye rott ur-kwukur be-de un rii-yo ur-bon yo un gwomo-ut **Kiristi**, un gwomo-tɔ un Shir ne á. Ko-ya-o-suub un ko-wa-m-gir ne gaan-ye rɔ, remen ye kwuktute ka rem-se un hono o-dak se. ⁶ Nɔ jar nɔ yage hun-ne raks nɔ un ma-tɔ o-saa tɔ ye m-rwor á. Remen gɔ un ka rem-se rɔ m-hante un ryaab-se Shir be-de un ye nɔmɛ koob-de o-dorotte à. ⁷ Remen kaane, nɔ jar nɔ mosse ur-hi un gon ka hun-ne ye rɔ un nom un gon ka rem-se un ba ur-bon se ne á. ⁸ N-ga nɔ ro n-te o-comb, amba m-moka nɔ cowog be-de m-cecar be-de un Wan-Koyan. Káane she'et nɔ she'et-de m-cecar. ⁹ Me un zee kaane remen urege hun-ne rɔ ur-she'et be-de m-cecar, yea nom she'et-de ur-bon, she'et-ur kashi, un nom un o-nip ne. ¹⁰ Nom nɔ bɔ un nom-m nɔ, nɔ nept rem-se Wan-Koyan cone nɔ senge m-nom à, komo nɔ nom ka rem-se. ¹¹ Nɔ jar nɔ mosse ur-hi un nom un rem-se o-saa ne se ye rɔ m-nom o-comb á. Otte kaane à rwuntu nɔ ye, unze gon ka rem-se ye rɔ m-nom à, se rott ur-bon á. ¹² Rii-yo m-'e yo a rurut rem-se ka hun-ne ye rɔ m-nom wukuse à. ¹³ Amba da-o a hante us-rem be-de m-cecas, ka da-de, kowan he se m-nap bɔ se rɔ à. ¹⁴ Cɔcar-m rwuntute ko yo ke rii-yo cas cas. Q a zette,

“Wa-m-rew ine!

Ine be-de un margan-ne,

Ine komo **Kiristi** a 'ye wɔ m-cecas.”

Ur-she'et n-me un beeb-de un Kukt-o Shir

15 Remen kaane nɔm nɔ cɛn ʉn she'et-ʉr nɔ ne. Nɔ jar nɔ she'et ʉntʉn raag-ne á, amba she'et nɔ ʉntʉn ya-ʉs-nap. 16 Myet da-ɔ nɔ kume keerde ʉn nɔm ʉn kashi ʉn rii à, nɔm nɔ yo. Nɔm nɔ remen ka hɔ-tɔ atte m-mɔka à, hun-ne rɔ m-nɔm ʉn rem-ʉs yɔ-se.† 17 Remen kaane nɔ jar nɔ warag raag-ne á, amba nɔm nɔ bɔ ʉn nɔm-m nɔ, nɔ nept rii-yo Wan-Koyan cone nɔ nɔm à, komo nɔ nɔm yo.

18 Nɔ yage ke-m ho nɔ á. Yo ka cow-yo m-sabre yo. ʉn sʉge-de ʉn kaane, shi nɔ ʉn **Kukt-ɔ Shir**. 19 Tepse nɔ ɔr nɔ ne ʉn Sep-tɔ ʉr-Bongon tɔ Shir. Komo nɔ hu'e Wan-Koyan ʉt-sep ʉt-dum ne tɔ ʉr-bongon ʉn hur-ʉt nɔ. 20 Koyanda nɔ bʉm Shir Tato na ʉn kɔ yo ke rii-yo, remen Wan-Koyan na Yeso **Kiristi**.‡

Campo-ne ʉn ne'a-ne ne

21 Nɔme nɔ ɔr nɔ ne o-dɔrotte remen sek-mɔ nɔ ʉn m-'ya ʉn **Kiristi** à.

22 Ne'a-ne nɔme nɔ campo nɔ ne o-dɔrotte, bɔ nɔ m-nɔme ʉn Wan-Koyan à.§ 23 Nɔm nɔ yo ka remen campo rɔ co be-de ʉn ne'a ʉn wʉ, bɔ **Kiristi** rɔ co ʉn be-de ʉn **yan-dor Yeso**, ye rɔ wur-ɔ ʉn wʉ. Wʉ ʉn hi ʉn de ʉn wʉ, wʉ rɔ **Wan-Gwʉ** ʉn ka wur-ɔ. 24 Bɔ **yan-dor Yeso** rɔ o-dɔrotte be-de ʉn **Kiristi**, kaane ɔ nɔ ne'a-ne he nɔme ʉn campo nɔ ne o-dɔrotte ʉn kɔ yo ke rii-yo.

† **Bɔr-ʉs taan:16** 5:16 Hyen komo: Koro 4:5. ‡ **Bɔr-ʉs taan:20** 5:19-20 Hyen komo: Koro 3:16-17. § **Bɔr-ʉs taan:22** 5:22 Hyen komo: Koro 3:18; 1Bit 3:1.

25 N̄o camp̄o-ne c̄on n̄o ne'a n̄o n̄e, b̄o **Kiristi** c̄one yan-dor à, komo w̄u ya'asuru hi ʌn de ʌn w̄u be-de m-mar rem yan-dor.* 26 W̄u ʌn n̄om kaane remen w̄u muuté ye cas cas be-de Shir, w̄u so'os ye m-h̄o ʌn Ma-t̄o ʌn w̄u. 27 W̄u ʌn n̄om kaane remen da-o w̄u he deke ʌn hi ʌn de ʌn w̄u yan-dor à, ye waragté m-seps ne, ba ʌt-ri'in, k̄o hiin, komo ba m-k̄ukop, ye warag por por, ba a ʌn kum be-de a he m-pyap à. 28 Kaane depe komo camp̄o-ne c̄un ne'a ʌn ye n̄e b̄o ye m-c̄on ʌn hi ʌn de ʌn ye à. W̄u c̄one ne'a ʌn w̄u n̄e à, hi ʌn de ʌn w̄u, w̄u r̄o m-c̄on. 29 ʌr-k̄om, yatt-wu take yage ʌn wur-o w̄u á, amba w̄u r̄o ʌn m-was ʌn o n̄e ʌr-bon n̄e. Kang-o gaan, **Kiristi** r̄o ʌn c̄on ʌn yan-dor ye ʌn w̄u. 30 W̄u waste ʌn na n̄e remen na dok-to ʌn wur-o ʌn w̄u to. 31 B̄o t̄o r̄o gense ʌn Ma-t̄o Shir à, "Net a yage inu ʌn w̄u, ʌn tato-o ʌn w̄u n̄e, w̄u momsute ne'a ʌn w̄u o-wur, nen yoor-mo ʌn ye, yea warag wur-o gaan."† 32 Caari-to ʌt-ma r̄o wuke kane. Me men dek to ʌn essente-de ʌn **Kiristi** ʌn hun-ne yan-dor n̄e. 33 Kap ʌn kaane n̄e, ka ma-t̄o rem n̄o t̄o kap. Yage k̄o w̄u ke camp̄o-wu c̄unut ne'a ʌn w̄u, b̄o w̄u r̄o ʌn c̄onu ʌn hi ʌn de ʌn w̄u à. Ne'a n̄e, komo w̄u 'ye camp̄o ʌn w̄u ʌt-gos.

B̄or-uṣ cind

She'et-de ʌn yakar, tat-ne, ʌn in-ne ne

1 N̄o yakar n̄ome n̄o inu n̄o ʌn tat-ne n̄o n̄e o-dorotte. Kaane depe n̄o n̄om remen n̄o ye ma

* **B̄or-uṣ taan:25** 5:25 Hyen komo: Koro 3:19; 1Bit 3:7.

† **B̄or-uṣ taan:31** 5:31 Hyen komo: Taka 2:24.

Wan-Koyan ye.* ² **Karamsa**-o ʉr-takan o a moŝe ʉn swooru o-nu ne à zeeɔ, “Ya tato ru, ʉn inu ru ne m-sek, ³ remen o hoguté sok-mo ʉn yo wo m-nom à, komo hoog-m ru nomut m-seeb o-dak.”†

⁴ Tat-ne, no jar no nome yakar no o-susok bo ye he nom ʉs-ryaab á. Amba kute yakar ru bo ye he m-bo'ose ʉs-nap à, ʉn yoos-de ʉn ma-ʉt Wan-Koyan.‡

Guw-ne ʉn yan-hur-to ʉn ye ne

⁵ Guw-ne, nome no yan-hur-ʉt no ye ʉn ka dak-o o-dorotte, no 'ye ye m-sek, no gyer ye. Nom no kaane ʉn hur-ʉr gaan. Nom no ye o-dorotte, bo no ʉn nome ʉn **Kiristi** o-dorotte à. ⁶ No nom saw-to ʉn gwot-o ʉn yish cot remen ye bumut no á. Amba nome no ye o-dorotte sa o zee **Kiristi**, no m-nome, nom no yo Shir cone à ʉn hur-ʉr gaan. ⁷ Nom no senge-mo ʉn guw-m no ʉn hur-ʉr gaan, untun Wan-Koyan no m-nome m-guw, yanze hun-ne cot á. ⁸ Baks no unze Wan-Koyan a 'ye ko wu ke net-wu ʉr-'yons ʉn myet rem-se ʉr-bon se wu nome à, ko ko-guw-wu ro ko ko-guw á.§

⁹ No ya-o-hur-ye ʉn guw-ne, gwot no guw-ne no komo bo depe à. No 'ya ye o-gyer á. Nap no unze myet no ʉn ye ne ro ʉn Wan-Koyan ne n-Ton o-shir, komo wu rott m-koos á.*

A dek no kap saw-to ʉr-gun to Shir

* **Bor-ʉs cind:1** 6:1 Hyen komo: Koro 3:20. † **Bor-ʉs cind:3** 6:2-3 Hyen komo: Rwu 20:12; Kara 5:16. ‡ **Bor-ʉs cind:4** 6:4 Hyen komo: Koro 3:21. § **Bor-ʉs cind:8** 6:5-8 Hyen komo: Koro 3:22-25. * **Bor-ʉs cind:9** 6:9 Hyen komo: Koro 4:1; Kara 10:17; Koro 3:25.

10 ʉr-bʉstɛ, tɔr nɔ ʉn Wan-Koyan Yeso ʉn kɔ ɔ ke da-ɔ, wʉ doote kukt-o nɔ m-'wɔns n-me 'wɔns-mɔ ʉn beeb-de ʉn wʉ. 11 Cɔp nɔ myet saw-to ʉr-gʉn tɔ Shir ya'asʉ nɔ à, remen nɔ kwangutɛ **ko-Gwomo-wʉ ʉn ya-ʉt-kɔt**. Nɔm nɔ kaane taase wʉ hoks nɔ m-raks. 12 Mɛ ʉn zee kaane remen gʉn-ʉr na de ʉn hun-ne de á. Amba dum-mɔ atte ʉn yan-dak-ye rim-ye ne ʉn myet gwomo-ne ye ʉn **ya-ʉt-kɔt** ye rɔ be-to rɔ n-ton à. Komo ye rɔ ʉt-gwomo ʉn ka dak-ɔ o-comb ɔ. 13 Remen kaane, cɔp nɔ myet saw-to ʉr-gʉn tɔ Shir ya'asʉ nɔ à. Nɔm nɔ kaane remen da-ɔ ka hɔ-ʉr yɔ-de de wɔone nɔ hokstɛ m-ɛs eso. Da-ɔ nɔ komse nɔm nɔ kɔ yo ke rii-yo, a 'wɔs nɔ eso.

14 Káane zongu nɔ ʉr-gʉn! Nɔ kum nip-ɔ Shir ɔ waktʉ nɔ ʉntʉn o-hap yo nɔ gage ʉn byon-ʉs nɔ à. Yage kashi ʉr-she'et warag be-ʉr nɔ ʉntʉn matuku-de o-kwɔm de ʉr-gʉn de he m-hɔk ʉn wur-ʉt nɔ à.† 15 Zonge-to ʉn kɔ'ot ʉn **Ma-to m-Rem**, tɔ rɔ m-rwɔ ʉn hun-ne m-she'et she'et-de ʉn gwugwu-mɔ ʉr-hur ʉn Shir ne. Toa warag ʉntʉn ʉt-ka'ante ʉn na-ʉs nɔ.‡ 16 Myet ʉn kaane ne, yage sher-mɔ waragtʉ nɔ o-tum ɔ nɔ he m-bɔp à, nɔ hɔkte hi ʉn nɔ, remen nɔ senet eer-ye o-ra ye ʉn ka **ko-Gwomo-wʉ ʉn ya-ʉt-kɔt** wʉ. 17 Ka nap-se ʉnze Shir guug na be-de m-mar, ya se rɔ ʉntʉn tɔɔb-ɔ ʉr-gʉn, ɔ nɔ he m-cɔp à. Ship nɔ Ma-to Shir n-me hur-ʉt nɔ. Ya tɔ rɔ ʉntʉn magay-ɔ **Kukt-o Shir** ya'asʉ na tɔ guut na à.§ 18 Kɔ de ke hɔ-de nɔ nɔm ʉs-kɔn ʉn beeb-de ʉn **Kukt-o**

† **Bɔr-ʉs cind:14** 6:14 Hyen komo: Isha 11:5; 59:17. ‡ **Bɔr-ʉs cind:15** 6:15 Hyen komo: Isha 52:7. § **Bɔr-ʉs cind:17** 6:17 Hyen komo: Isha 59:17.

Shir un ko yo ke rii-yo no m-nom à. Sengu no kon-se Shir un rii-yo no o-hoob à. Kon no ko o ke da-o, bo **Kukt-o Shir** kutu no à. No gyept yish á, senge no kon-se Shir remen hun-ne ye Shir myet. ¹⁹ Kon no rem re bo Shir he me m-'ya kashi ut-ma à, bo um he m-ko'ot un **Ma-to m-Rerem** ba o-gyer à, bo um he rure un hun-ne ma-to o-nip to ro wukuse n-me un **Ma-to m-Rerem** à. ²⁰ Me ke'o m-moka, myet un kaane ne me m-ko'ot un **Ma-to m-Rerem**, me wan-tom **Kiristi** wu. Kon no rem re bo Shir he me m-'ya un jaab um ko'ote **Ma-to m-Rerem**, bo depe à.

Gas-de ur-buste

²¹ Um conog no nep rew-m re un yo me m-nom ne à. Tikokos, wua ruru no myet ma-ut re. Wu ro heno na wu a m-con à. Wu nomote Wan-Koyan m-guw un hur-ur gaan.* ²² Me un tombe wu be-ur no remen wu rurutu no bo te ro à, wu do no komo jaab-o ut-men.†

²³ Or re ne, me un kon-se Shir Tato na un Wan-Koyan Yeso **Kiristi** ne, ye 'ye no gwugwu-mo ur-hur. Komo ye ru no m-was un or no ne, no senge m-sher ne, be-ur **Kiristi**. ²⁴ Yar-mo Shir nom be-de un myet ye ro m-con un Wan-Koyan Yeso **Kiristi** con-mo un ba m-ta à.

* **Bor-us cind:21** 6:21 Hyen komo: Seng 20:4; 2Tim 4:12.

† **Bor-us cind:22** 6:21-22 Hyen komo: Koro 4:7-8.

ut-Hun New Testament

Hun-Saare: ut-Hun New Testament New Testament

copyright © 2017 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Hun-Saare

Contributor: WBT Central Zone

© 2017 Wycliffe Bible Translators, Inc. in cooperation with the Ut-Hun Bible Translation Project All rights reserved. The New Testament in ut-Hun (Eastern Dukawa)

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

4b40cd80-7cb8-5d3d-8563-557f030f99d7